

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPNOVELDE-UTCA 8. Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

EÖTVÖS KÁROLY felolvas szerkesztés.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNOVELDE-UTCA 8. Telefon száma 706.

Mai számunk főbb közleményei

- Veszerózik: A kátyu. Az elmaradt kísérő. Az udvari bál. Ferencz Ferdinánd Péterváron. A transzváli háború. A nyitra-zsombokréti választás.

A kátyu.

Ugyancsak szépen jártunk a szent-péteri uton! Azaz hogy különbözőssük meg egyenként azokat a tényezőket, amelyek a kis utazási kellemetlenség megeseit igaz, hogy Széll Kálmán mint kormányelnök alkalmatlan értelemben az egész magyar nemzetet is képviseli, kivált a kifelé való vonatkozásban.

sőt könnyen kelthetett oly volna általános benyomást a külföldön is, hogy egyes demonstrációnak rendezték a Széll-kormány ellen, talán az egész liberális közvélemény ellen. Nos, ezt a veszedelmet, mely saját bőrre ment, igyekezett a kormány elhárítani. De mit mondjon az ország ahhoz, ha a kormány saját politikai és pártérdekeit csak akkép hozta volna biztonságba, hogy érteletlenül engedte a nemzetnek nagy közjogi igazat, a melyet eredetileg a trónörökös is respektálni kívánt?

nékülöz bármi magyar kísérő is. Ebbe a kissé frivol elintézésbe szó nélkül bele nyugodott a magyar kormány; sőt kitélik tőle, hogy némi elégtételnek is vette. Elhiszük azt is, hogy ő felsége egész rendben valóban találta a kérdés ily kiegyenlítését. Kötődömáru dolog, hogy uralkodónk szívesen tesz apró engedményeket, csak hogy kelletlen differenciáktól szabaduljon.

Budapest, február 11.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as Kossuth-párt e hó 12-én, szerdán, délután 6 órákor párhelyiségében érkezetletet tart.

Uj igazságügyi államtitkár. Vörösmarty Bélának, a kuria másodelnökévé történt kinevezése által az igazságügyminiszterium politikai államtitkári állása megürösödött.

A vámtarifa-tárgyalások. A Bud. Tud. Jeleni: a király ma délelött tíz órákor dr. Körber osztrák miniszterelnököt magánkiballigatásba fogadta. Az osztrák miniszterelnök ezután a magyar miniszterelnökségre ment, ahol Széll Kálmán miniszterelnökkel hosszasan tárgyalt.

A dési választás. E hó tizenharmadikán választó jelöltjei a dési választókerület. Ugy a báró Dániel Tibor pártja, mint a dr. Csetér Ákosé nagy erővel megy a küzdelembe. A választás elnöke Herba Dező, helyettes elnök Bró Antal, jegyző Bene Ferencz. A választás színhelye a dési megyeháza. Báró Dániel Tibor megválasztását egészen biztosra veszik a kerületben.

A nyitra-zsombokréti választás. A nyitra-zsombokréti választókerületben Rakovszky István képviselő lemondása folytán (a csornai mandátum tartotta meg) ma volt az új választás. Két jelölt áll szemben egymással: Rudnay Sándor szabadalvpartti, a ki a múlt választás alkalmával kisebbségben maradt és dr. Major Ferencz, a néppárt jelöltje. A választók felvételére már a hajnali órákban kezdődött. Egyes szabadalv választókat az utjokba eső községekben inzultáltak. Igy Szolcsányán Ondrejka és Kugyela idegen kerületből való parasztok báró Stummernek három eördörét, a mint átvonultak a községben, a szekerekről lerántották és véresre verték.

Table with 2 columns: Time (Tíz óráig, Fél 11 órákor, Fél 12 órákor, 12 órákor, 2 órákor, 3 órákor, 6 órákor, Fél 8 órákor) and Results (Rudnay Sándorra, Major Ferenczre, Rudnaynak, Majornak, etc.)

A néppártiak hallatlan merészséggel csábították át a szabadalvú szavazókat. Nyolc óráig lezavazott Rudnayra 650, Majorra 638 választó. Még néhány község hátra van, melyek számaránya előreláthatólag a néppártira lesz kedvező.

Ejje egy órákor hirdette ki Lénárd Sándor választási elnök az eredményt. Beadott összesen 1624 szavazat. Ebből Rudnay kapott 702 szavazatot, Major Ferencz pedig 922-öt. Ugy tehát 220 szótöbbséggel Major Ferencz a kerület képviselője lett.

A szolnoki mandátum. A szolnoki kerületben, mint a Kel. úrt. jelenti, a függetlenség és 48-as Kossuth-párt ezuttal Kreutzer Balázst fogja jelölni. Utóbbi az általános választásoknál szabadalvú párti programmal lépett föl, de az onállo vámtérlet hívének vallotta magát. A szavazásnál 1498 szavazatot kapott és csak 71 szavazattal maradt kisebbségben. Azóta Kreutzer Balázs a függetlenségi és 48-as pártos csatlakozott és most biztosan számíthat győzelemre.

Az elmaradt kísérő.

Mind nagyobb hullámokat vet föl Ferencz Ferdinánd elmaradt magyar kísérőjének az ügye. Most már megszólal a kormány felhivatalos újságja, a „M. Nemzet” is, a mely eddig bölcsen hallgatott. Széll lapja, ismertette a lapunkban is közölt tényállást, a következőképen fejtegeti az ügyet: „A mennyire sajnálatosnak tartjuk, hogy ezt a történetet az újságokban nyilvánosan tárgyalják, éppen olyan fölöslegesnek tartjuk a kormányt védelmezni azon fölötté, mint ha a hozzá közel álló körök részéről történt volna a tényleg világgal való utazás, honnan kerülhetett ki a szobán forgó közlés. A képviselőházi szombati ülés alatt a néppárti folyosón nyíltan beszéltek gróf Zichy János eszté. A mikor Széll Kálmán miniszterelnök értesült erről, nyomban a lehathatóságban azon fáradozott, hogy azok, a kik be voltak avatva az ügybe, akadályozzák meg annak publikálását. Fáradozás, eléggé meg nem sajnálható módon, kárba veszett. Laptársunk továbbá bizonyos levelekről tesz említést, a melyekről csak azoknak lehetett tudomásuk, a kik ezeket a leveleket írták és kapták. Mert ha a tény maga szóbeszéd tárgya is lett, részleteit egyedül a beavatottak ismerték. Mindezek a körülmények tehát egyenesen arra utalnak, hogy a közlés forrása néppárti körökben keresendő.”

Az elmaradt kísérő. A felhivatalos a maga módja szerint szépen megvédelmezi hát a miniszterelnököt. Közben, ugy véletlenül, nyagot vág Goluchowskinn. Mert az ily odiumát nagyrésben a külügyminiszterre hártották. Róla azonban a magyar kormány felhivatalosa szót se szól, nem hogy megvédelmezze, a mint legalább is illet volna részéről. Ezt a módszert a politikában támadásnak nevezik. Részünkül csak örülhetünk a dolgok ilyen fordulatának.

Az első kötet a gyermekkorral és az ifjúsárral foglalkozik és részben Gábor gróf házasságával is. Befeleződik e kötet gróf Károlyi György halálával a szellemi, melylyel Gábor fiát végrendeletileg minden örökségéből kitagadta és csupán köteles részre szorította. 1877-ben történt ez, a mikor Gábor gróf még 86 estendő volt. Ezután Gábor gróf még öt-hat évig volt külföldi lakos és csak 1884-ben költözött véglegesen vissza a házába. A második kötetbe föl kellett volna venni a nagy örökségi pert s a mi azután következett. E kötet tartalma azonban nem követi Gábor gróf életét, a miként az évről-évre egymásután folyt s lefolyt. E kötet az életfolyam ismertetésében nagy házagokat hagy. Hiányzik belőle a párisi élet 1877-től 1884-ig. Ez időben esett a kis Endre gróf halála is. Hiányzik a nagy per és az 1887-iki családi kiegyezés. A kiegyezést Gábor gróf részéről már én vezettem. Hiányzik Gábor gróf politikai életéből a nagy véderő-harc, Tisza Kálmán kormányának megbuktatása s az összebeszélés története, melynek czélja lett volna Tisza meggyilkolása. Hogy fölrészelt előre se támadjon, ki kell jelentenem, hogy nem gróf Károlyi Gábor volt az, kinek agyában efféle eszme megfogalmazott s ki ilyen vállalata belement volna. Hiányzik a függetlenségi párt belső harca, a mikor annak egységét Ugron Gábor kettétörtte. Hiányzik a nagy és keserű küzdelem, melyet az egyházpolitika néven ismer nemzetünk újabb időbeli története. A cselekvés nagy terhei nyomták vállainkat s elhunyt barátomnak dicsőségese része volt e küzdelemben. Hiányzik Kossuth könyvtárának megvétele s utolsó utunk Turinba a nagy bujdosó halottágyához. Történelmileg érdekes és keitőleg

Gróf Károlyi Gábor följegyzései. I. Itta: Eötvös Károly.

Gróf Károlyi Gábor nagy nemzetségnek sarjadéka. El kell valamit e nemzetségről mondanom, hogy az olvasó a könyv minden szavát teljesen megérthesse.

A nemzetség neve Kaplyon. Szatmármegyében Kaplyonnak és Kaplonnak is mondja a köznép e szót. Igy nevezi Kaplyon községet, mely Nagy-Károly közelében fekszik, mely a nemzetségnek ma is birtoka és temetkezési helye s mely a család ősi nevét, mint helynév megörizte. Kézai 108 ősmagyar nemzetség nevét hagyta emlékeztetben. Ezek közül, a mint Vámbéry is közli, sor szerint a 31-ik a Kaplyon vagy Kaplyon nemzetség. Kézai Cuplonnak írja, minthogy a latin nyelvnek és írásnak K betűje nincs. Miként ejtették ki e szót Árpád magyarjair: arra nézve jobban eligazít bennünket a népnyelv, mely a Kaplyon szót sohasem használta, hanem e helyett Kaplyont vagy Kaplyont vagy Kaplyont mondott. A helység mai és ősi neve bizonyítja ezt.

A szó maga ősi turáni szó. A török-tatár nyelvben ma is él s a tigris nevezik e szóval. A nyelv tudósok egészen természetesnek és indokoltak tartják, hogy abban a 108 nemzetségben, mely Kézai szerint Álmos és Árpád által Európába jött, sok török-tatár eredetű családnév is volt. Népünk, a tigris elnevezésére, e szót már századok óta nem használja s eredeti jelentését nem ismeri.

Az elmaradt kísérő. A felhivatalos a maga módja szerint szépen megvédelmezi hát a miniszterelnököt. Közben, ugy véletlenül, nyagot vág Goluchowskinn. Mert az ily odiumát nagyrésben a külügyminiszterre hártották. Róla azonban a magyar kormány felhivatalosa szót se szól, nem hogy megvédelmezze, a mint legalább is illet volna részéről. Ezt a módszert a politikában támadásnak nevezik. Részünkül csak örülhetünk a dolgok ilyen fordulatának.

Az elmaradt kísérő. A felhivatalos a maga módja szerint szépen megvédelmezi hát a miniszterelnököt. Közben, ugy véletlenül, nyagot vág Goluchowskinn. Mert az ily odiumát nagyrésben a külügyminiszterre hártották. Róla azonban a magyar kormány felhivatalosa szót se szól, nem hogy megvédelmezze, a mint legalább is illet volna részéről. Ezt a módszert a politikában támadásnak nevezik. Részünkül csak örülhetünk a dolgok ilyen fordulatának.

III. Károly király a békekötés után pár hónap mulva levelet intézett hozzá s a levélben, de a levél címében is grófnak címizte. A titkos ügynök csinálta ki ezt a hamisítást az iródiáknál. Liber baro de Nagy-Károly helyett Comes de Nagy-Károlyt írtak a levélbe. A számar császár aláírta a nékül, hogy jól megnézte volna, mit ír alá. Ez én ösöm s itt ezt a tévedést kiaknázni. Rögön futott az özevgy császárnéhoz, Eleonorához, a ki nagyon kegyelte őt, hogy ezt a tévedést segítse kiigazítani. A mi nem lehet másként, mint hogy most már gyorsan meg kell kapnia a valódság grófságát. Ha pedig ez meg nem történne s ezental megint csak bárócskáknak címiznének, akkor ő a világ csufává lesz s nem lehet a császár generális. Az özevgy császárné belátta ezt, a császárné én ösöm minden ellenségét legyőzte s így azután nem sokára megllett a gróf adomány.

Itt azonban — folytatta Gábor gróf — megint furcsa tévedés történt. Természetesen megint a titkos ügynök kezdte ut a játékban. Mindenki tudja, hogy a nemesi koronának öt csillaga van, a bárói koronának hét, a grófnak kilencz s a hercegi koronának tizenegy csillaga. Az iródiák és a címerfestő, mikor a kutyabőr készítették, hercegi címerrel festettek a kutyabőrre tizenegy csillaggal. A hűlye császár ezt is csak aláírta községesen. Ugy történt az, hogy mi grófok volnánk, de hercegi címerünk van. Ilyen csodabogar is kevés van, vagy talán egy sincs a góthai állatseregletben. No de mindegy. Az én ravasz ösöm ezt is ki akarta aknázni s megint futott az özevgy császárnéhoz, hogy a tévedést megint segítse kiigazítani. De ez már nem sikerült. Az 1713-iki vagy 1715-iki országgyűlés közel esett, dedós apám a Rákóczy-javakból sokat kapott, e miatt a sok éhes labancz irigye, haragosa, ellensége lett s hercezségre törekvő vágyát megihusította. Én pedig a hercezséget már meg nem szereztem.

betörte az ajtót, s mint be akarta tolni, munka zúhá-
 mással egy test bontott el. Looney György volt.
 Azonnal értesítette az I. kerületi rendőrkapitányt, és
 honnan a ker. kapitány, több tükös rendőr és a rendőrsz-
 orvos mentek ki a lakásba. A helyszíni szemle során
 megállapították, hogy Looney öngyilkos lett. Füg-
 göny-szálalról az ajtó kilövése akasztotta magát. A
 test már egészen hideg volt, az öngyilkosság tehát kor-
 északa történt. Az öngyilkos egy levelet hagyott
 hátra, amelyben a temetéséről intézkedik. Öngyilkos-
 ságának okáról azonban nem ír semmit. A holttestet át-
 szállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

**— Elegans divates szalonok készülnének Terecskés
 Lillienberg térszobájánél Budapest, Városház u. 12.**
— Reumában szenvedő betegek külön háza
 Krieger-féle *reparator*. Kiváló 2 koronát a Korona-
 gyógyszerárnyaló, Budapest, Kálvin-tér. Kis úveg 1 korona.
 Minden háztartásban nélkülözhetetlen.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVESZET.

— Wagner Richard halálának évfordulóján. e hó
 13-án, csütörtökön, az operaházban, a *Vannhüser*
 kerül színe. Erzsébet szer-pében G. Viola Lenke mag-
 yer énekesnő vendégléptel. Ezen előadásban Venzúti
 Dönyöd H. B., a pártiznifit pedig *Wassics* Vilma
 csintal adják először; a zomszerpet *Burrian* János.

— Semya Mariska Münchenben. *Semya* Ma-
 riska, az operaház tagja, elszerezte *Münchenbe*, a
 hajor királyi operához. A művésznő legkezebb vendég-
 szerepelt Münchenben és őszszel lesz a bajor
 opera kőelőkébe.

**— Az orosz nagy. kir. színművészei akadé-
 má** névadását e hó 16-án (vasárnap) este 7 órakor
Ujházy Ede tanár vezetésével tartják a város-
 házban IV-ik vizsgálat előadások. Ez alkalommal
 színe kerül a *Vén bakancsok és fia a huszár*,
 Szigei József kitűnő ének-szépítője. A főbb szere-
 peket játsszák: *Koralitsk* Ilona, *Nagy Mariska*, *Brinke*
Gábor, *Góson* Béla, *Fajor Ferenc*, *Iskai* Marcsa,
Sik Rezső; a kis hősár pedig *Veradi* Ilka. A
 darabban előforduló énekeseket *Kun László* éneke-
 ri; a táncokat *Doroginé* Fim táncszólamó tanította.
 Ez az előadás a rendes városi házi helyekkel fog
 megfartani.

— A vizsgálat magyar sorozatának ma volt
 az ötödik előadása. A Gyurkovics-énekeket adták
 az *Hercegy* Ferenc népszerű bohózatát ma is lett há-
 néte. A magyar közönség folyman eddig színe került:
 "Ocskay brigádrosok" 5-zár, "Rónó" Pál 11-szer, "A ké-
 vésly ur" 16-szor, "A dada" 11-szer, "A Gyurkovics-
 vésly" 7-szer. Ezek a darabok még mind nagy vonzó-
 erőt gyakorolnak a közönségre és tovább is műsoron
 maradnak, minden valószínűség szerint a magyar közö-
 nség tül is. A ciklus második felét holnap avaják fel
 a "Régi világ" című színművel, a melynek házi fő-
 próbját ma délután tartották meg.

— A kispárosok országos szövetsége e hó 22-én
 este 9 órakor a *Jóbarátok* tiszorokör helyiségében
 (VII. ker. Keresztúr) a gróf *Scapary* Pál vezetésével
 a szociális költészetnek felvételére *hazug*
 versenytart és tombolával egybekötött családi estélyt
 rendez. Közreműködnek: Adamek Irma, Schwarz-Helen,
 Saahy Teruka, Kepes Lejos, Kalmár Béla és Fekete
 Gyula. A hangverseny szabad előadás elője,
 melyet Gerő Ernő, a kispárosok szövetsége ügyvezető
 titkára tart a kispáros jövőről. Személyi ára előre-
 váltva 2 kor., családijágy 4 kor.; a pénztárnál 50 fillér-
 től több. Járék a szövetség titkari irodájában (VII.
 nyár utca 17. sz. a.) kaphatók.

— Nagy estély az Uránában. A női munkát ér-
 lekedő *Közlőd* estély nagyszabású műkedvelői estély
 rendez e hó 24-én az Uránaszínházban. Az estély
 rendező bizottság ma délután *Gaál* Jenőné alelnök
 lakásán gróf *Apponyi* Albertné előlétele alatt értekez-
 lés tartott, a melyen részt vettek: *Vajda* Károly,
Bolgar Ferencné, *Chorin* Ferencné, *Dániel* Jenőné,
Kreupl Sarolta, *Lutkezy* Irén, *Marussy* Ida,
Spett Ferencné, *Szendé* Dárday Olga, *Ziner-*
noszky Károlyné, *Czipler* Gyóné, *Nemeshegyi* Béla
 és még számosan. A gróf *Apponyiné* és *Gaál* Jenőné
 részvétele megtartandó estély hangverseny és elő-
 képeiben részt vesznek: *Szendé Dárday* Olga,
Horánszky Milka, *Losonczy* Antalné, *Dubey* Margit,
Nyecziczky Antónia, *Vassziljevits* Alviné, *Konyo-*
vit Ivánka, *Maximovits* Szilárdné, *Marussy* Ida,
Spett Ferencné, *Pongrácz* Gabriella, *Váry* Erzsé-
bet, *Chorin* Irénke, *Lanczy* Edith, továbbá *Várady* Antal,
Világhy Tibor, *Esmer* Antal, báró *Malcomes* Gyula,
Bédeky István, *Kövér* Miklós, gróf *Kögelniczky* Géza,
Hóay Odón, *Krisztinovich* Béla, *Nemeshegyi*
Béla, *Peterdy* Jenő, *Kovacs* Erő és még többen az
 előléti tisztségűek közül. Az estély nagyon pompásnak
 s fényes sikernek ígérkék és tekintettel a már is
 mutatkozó örösi érdeklődésre — már csaknem az összes
 pártiznyegyek elkelték — bizonyára számottevő
 összeggel fogja gyarapítani a nemes törekvés ügyeslét
 alapléteit.

— Duse amerikai körútja. A «Gaulois» jelentése
 szerint most egészen bizonyos, hogy Duse még
 ebben az évben megkezdé az Egyesült-Államokban mű-
 vési körútját. Az erre vonatkozó szerződés már aláírta
 a Liebler-társasággal. E szerződés tartama hat hétre
 szól, a mely idő alatt 50 előadásban kell részt vennie.
 A társulat maga a művésznő állítja össze, esetleg
 Salvini is oda szerződik, de ez még nem bizonyos.

A népszínház bérlete.

Vége, csaknem hat héttig tartó háza-vona
 után, döntött a népszínházi bizottság a népszínház
 bérletére névze hirdertet pályázat kérdé-
 sében. A színház, mint az utóbbi napok-
 ban már előrelátható volt, a bizottság ismét
Porzolt Kálmánnal, a jelenlegi bérlet-igazgató-
 nak adta bérbe, bár meglehetősen erős kriti-
 kával illették eddig működését. *Porzolt* Kálmán
 ajánlata az az általa nyújtott garanciák
 elől azonban nem lehetett kitérni, s a bizottság,
 felelőssége tudatában, nem mellezhette a
 minden lehető módon biztosított legkedvezőbb
 ajánlatot.

A népszínház bérletének eseményeiről lévén
 szó, nem lehet szó nélkül hagyunk azonban
 azt az eljárást, a melyt a bizottság *Porzolt*
 Kálmánnal szemben alkalmazni szükségesnek
 találta. A bizottság által megszabott és a pályá-
 zati hirdetményben körírt általános feltételek-
 ken kívül még egész sereg különleges, új
 feltételt statáltak a bizottság bírcsei, csak-
 hogy megnehezítsék a legelőnyösebb ajánlatot
 tevő *Porzolt* Kálmán helyzetét. De hiábavolt
 volt minden mesterkedés: *Porzolt*, aki úgy lát-
 szik egész esztelenizációját követte a népszínház
 ügyéhez, minden erejét összeszedve, minden
 összeköttetését felhasználva, a bizottság által
 kibosztott minden új feltételt elfogadott, magára
 névze kötelezőnek ismert el és teljesítet. Így
 aztán az övé lesz ismét öt évre a népszínház,
 bár a bizottság két tagja különvéleményt je-
 lentett be a bizottság határozata ellen.

Az ülésről részletes tudósításunk a követ-
 kező:
 A népszínházi bizottság ma délután tartott ülésén
 másfél órai heves vita után a népszínházi 1902 október
 üzenetidejéről öt évre *Porzolt* Kálmánnal adta bérbe.
 A bizottság tárgyalása előtt a végrehajtó bizottság
 tartott ülést. A végrehajtó bizottság *Kléd* István elnök
 tejelentette, hogy *Porzolt* Kálmán a tölve kívánt kilenc-
 vennyezer korona biztosítékot letette. A végrehajtó
 bizottság elhatározta, hogy ezt a nagybizottságnak be-
 jelentse.

Halmos János polgármester pontban tízenkét órakor
 nyitotta meg a népszínházi bizottság ülését, a melyen az
 elnökön kívül résztvettek: *Mataska* Alajos alpolgár-
 master, *Kléd* István, *Heltai* Ferenc, *Mérő* János,
Morsányi Károly, *Ruszt* József, *Gombár* Tivadar,
Busbach Péter, továbbá *Fülepp* Kálmán tiszti főügyész
 és *Rényi* Dezső főjegyző.

Az ülés megnyitása után *Kléd* István bejelentette,
 hogy *Porzolt* Kálmán a bizottság mult ülésén követelt
 föltételeknek megfelelt s így többé semmi ok sincs arra,
 hogy a bizottság ne fogadjon el ajánlatát.
Heltai Ferenc a megajánlott nagy bérösszeget nem
 tartja realinak, mert a népszínház azt a bérösszeget
 nem bírja meg. A kauczióval együtt lelett 143.000 ko-
 rona biztosíték a színház további főtartására semmi-
 féle biztosítást nem ad, mert csak az évi októberig ma-
 rad a fővárosnak s így tulajdonképen a mostani szerző-
 désnek a biztosíték. Kivánja is, hogy vezessék rá záradé-
 kát a mostani szerződésre a mostani bérlet által
 kiállított nyilatkozat, a mely föltalalmazza a bizottság-
 got, hogy a lelett 143.000 koronából kifizesse az igaz-
 gató adóhálalékat, visszatartsa az áprilisban esedékes
 felvétel bért, június június és szeptember elején tizezer-
 ezer koronát, július és augusztus elején husz-husz ezer
 koronát adjon ki a bérletnek, a többi pedig az október-
 ben esedékes felvétel bérre tartassa. Ezek utólag kijel-
 lent, hogy nem hajlandó a színház *Porzolt* Kálmán-
 nak adni. Ha a bizottság elfogadja *Porzolt* ajánlatát,
 akkor *különvéleményt* fog beadni s kéri, hogy kü-
 lönvéleményt a jegyzőkönyvhöz csatolják.

Mérő János helyesli *Heltai* Ferencnek a föltaláz-
 sát és a maga részéről szintén különvéleményt jelent be.
Gombár Tivadar elfogadja *Porzolt* Kálmán ajánla-
 latát. A bizottság mult ülésén megállapította, hogy mi-
 csoda föltételek mellett látja biztosítva a mostani bérlet
 kezében a színház. A bérlet minden föltételnek meg-
 felel, tehát a bizottságnak el kell fogadnia az ajánlatot.
 A bizottság mult ülésén tett föltételek teljesítésé-
 és az ajánlat elfogadása között jünnünk volt, tehát a mikor
 a bérlet a föltételeket teljesítette, az ajánlatát már azzal el
 is fogadták.

Morsányi Károly pártolja *Gombár* Tivadar föltalá-
 zását. A bizottság mulkori határozatának a jünnünk
 keletkezése s azért *Porzolt* Kálmán ajánlatát fog-
 adja el.

Ruszt József nem bízza szívesen *Porzolt* a színház-
 zát s nem hiszi, hogy a színház teljesíteni tudja azokat
 a föltalátokat, a melyekre hivatta van. A bizottság mulk-
 ori határozatában azonban kétségtelen a jünnünk s így
 kéntelen magát megadni.

Busbach Péter nagyon fél a jövőtől s nem látja szí-
 vesen a dolgoknak ezt a föltalátát. A bizottság
 azonban mult ülésén olyan határozatot hozott, a melynek
 következtében most már el kell fogadnia *Porzolt*
 ajánlatát.

Halmos János polgármester is bizalmatlanul fogadja
Porzolt Kálmán ajánlatát. Semmi sem nyugtatta meg,
 hogy a színház vezetésében komolyabb zavarok és bajok
 nem lesznek. A bizottság mulkori határozatával kellem-
 len kénszerhelyetet teremtett, mert a bizottság elő-
 zetes megköötötte a maga kezét s megakadályozta az
 ajánlatok elbírálását szabad elhatározásokkal a meg-
 nyilatkozást. A bizottság határozata az 6 véleménye
 szerint is kimondja a jünnünk. Álláspontját azért okta-
 me hosszabban s azért kivánja, hogy álláspontját a
 jegyzőkönyvben is határozott alakban vegyék föl.

A bizottság tagjai közül többen felszólaltak, hogy
 föltalásos a szavazás. A titk nyilatkozatából kétségte-
 len, hogy a bizottság többsége jünnünk tal a mulkori
 határozatnak a föltételek teljesítése és a színház bérbe-
 adása között. *Halmos* János polgármester erre kimondta
 a határozatot, hogy a bizottság *Porzolt* Kálmán
 ajánlatát elfogadja. Együttel fölhitvák a tiszti főjegyzőt,
 hogy a 143.000 korona biztosíték föltalázására a
 nyilatkozatot szerkessze meg.

Az Erzsébet-emlék.

Az Erzsébet-emlék jüryje ma meghozta hatá-
 rározatát. A királyi emlékre mástfél millió
 költéséget emelendő nagyszabású szobornú
 pályázatában *Steinmüller* vett részt. A jüry
 kimondta, hogy egyik pályamunka sem föltel-
 tülökletes megoldásra a feladatnak. Ezért olyan
 megoldást ajánlott, a mely általban kielégít-
 hető a pályázók. A három aranylav legjob-
 munkát *ti-tíz ezer koronás díjakkal* jutalmazta,
 hat mért pedig három-három ezer koronát meg-
 vésztalt. Azután új pályázat hirdetésének szük-
 ségét mondta ki.

A pályázat látszólag kedvezőtlen eredménye
 azonban magára a feladat megoldására névze
 kedvező. Mert a pályázat alkalmával kitűnt,
 hogy a végrehajtó-bizottság hibát követett el,
 mikor a szobort a Szent György-tér közepére
 tervezte. Minderónan a Hencsi-szobor helyére
 akarták tenni a királyi szobort. Ez az erőlt-
 tetett engedelméleti politika megfosztalta magát,
 mert az a hely nem alkalmas semmiféle szobornú
 elhelyezésére. Az egyedül hely, mely a feladat
 megoldását lehetséges teszi, a Várhegy széle
 és oldala. A pályázat eredménye ezt kétségte-
 lenül bebizonyította. A jüry ezért ajánlotta
 a végrehajtó-bizottságnak, hogy új pályázatot
 hirdessen ezen a helyen emelendő szobornú.
 A jüry módosításként a következő hivatalos
 jelentést adta ki:

Az Erzsébet-emlék jüryje négy napj állandó működés
 után ma déli 1 órára befejezte munkáját. Már ere-
 deileg az emlék nagybizottságok elvi határozatát elfogadva
 kimondotta, hogy valamely különben teljesen megfelelő
 pályamunka mellőzésére nem szolgáltál okul az, hogy
 a művés munkáját nem a szabályozási tervben kijelölt
 helyre, hanem a Szent György-tér más helyére tervezi.
 Mert az iránadó pályázati hirdetmény az új elhelyezést
 kifejezetten nem tiltja, és az egész szövegbe is nyilván-
 vanul mutatja, hogy a pályázat ügyét vezető országos
 bizottság a pályázó művészeknek teljesen szabad kezét
 kívánt engedni.

A jüry mindenképp a Szent György-tér fekvését és
 viszonyait vette beható vizsgálat alá. Majd minden egyes
 pályamunkát együttesen tanulmányozott. Vizsgálataiból
 arra az eredményre jutott, hogy a pályázók általban
 veve méltánylóan komolyan aggá végeztek munkájukat,
 de ezáltal is itt is, mint az utóbbi időkben Európá leg-
 több nagy államaiban kiránt pályázatokon, ez az egész
 versenyes csakis az eszmék tisztázására, a föl-
 merülhető előzetes kérdések megfijezésére szolgált. Neve-
 zetesen meggyőződött a jüry arról is, hogy a pályá-
 munkák közül egy sem érte el azt a tökélyt,
 mely föltelétlenül megkívánatlati arra, hogy a tervezet
 alkotója az alapon már most a siker teljes biztosítékával
 rendelkezni jelentőségű emléknú kivételével egyenesen
 pályaműveket. *A pályaművek legjobbjai is egyen-
 lően tavol állanak a kitűzött cedi teljes meg-
 valósításától s ezért a jüry többsége nem volt képes
 egymás közti osztályozni azokat a pályaműveket, melyek
 legjobbaknak talált. Miért is abban állapodott meg,
 hogy a kitűzött három díjat a viszonylag legjobb mű-*

veknek egyenlő összegben ítéli meg, s erre névbe kimon-
 dotta, hogy az egyes jürytagok által e végző kijelölendő
 pályaművekről titkos szavazással fog határozni.
 Ez eljárás nyomán az utóbb fölbonított jelítség levelek
 tanúsága szerint a következő pályázók nyertek többséget,
 szavazván a bizottságnak 11 tagja, míg az elnök tartó-
 dott a szavazástól, úgy mint: 1. *Bálint* és *Jánbör*
 építészek és *Zala* György szobrász (10 szavazat).
 2. *Strobl* Alajos és *Gersztér* Kálmán építész (8 szava-
 zat). 3. *Tóry* Emil építész és *Telcs* Ede szobrász
 (7 szavazat). 4. *Padrusz* János szobrász és *Korb*
Flóris és *Giergl* Kálmán építészek (6 szavazat).

Ebből kifolyólag, miután a pályázati hirdetés értelmé-
 ben 10.000 koronájú díj okvetlenül kiadandó,
 mint első díj, s mint említett, a jüry többsége a kér-
 déses pályaművek egyikének sem adhatott a másik fölött
 elsőbbséget; és miután az elnök nyírt felhatalmazása
 következtében kijelentette, hogy a pénz kérdése annak,
 a mit a jüry leküszimerete szerint jónak és megfelelőnek
 tart, újat nem állja; a jüry a föntebb 1., 2., 3. alatt
 felsorolt pályázó csoportoknak egyforma 10-10 ezerjű
 korona díjat ítél meg. A negyedik szavazat eredménye,
 csak három díjra lévén, a jüry nem vehette figyelembe,
 csak három díjra lévén, a jüry nem vehette figyelembe,

A külföldi jüry-tagok néltül megokoltáit emondották
 szóval és kijelentették, hogy még a mai nap fojla-
 man írásban sajátukét aláírásukkal bemutatják. A kül-
 földiek megokolt véleményük a jüry magyar tagjai
 kivétel néltül hozzájárultak.

A jüry az elnök fölvezetésére az új pályázat módjára
 névze is javaslatot tett. A többség újabb általános pályá-
 zatot nem nyilatkozott. E mellett a jüry véleményét
 adó pályázati hirdetmény értelmében a végrehajtó-
 bizottság által megválasztandó pályaművekre névze is,
 melyeket a végrehajtó-bizottság a mai napon tartott ülésén
 elfogadott és pedig megválasztandónak ítélte az eredeileg
 3000 koronában megállapított vételár fölemlésével, *Do-
 nath* Gyula, *Mátrai* György, *Dankó* József, *Rintel*
Géza, *Dunavics* György, *Sikiedincz* Gusztáv, *Fü-*
réd Rikárd pályaművel, míg *Padrusz* munkájára
 névze, a ki a jüry szavazatában is megkapta az abszol-
 ut többséget, a végrehajtó bizottság külön javaslatot
 tesz a nagybizottságnak.

A saját számára alkalmasint csütörtökön nyitják meg
 a pályaművek kiállítását. A holnapi nap a királyi. A
 jüry itélteit és az ídelt megokoltáit, a melyet ma este
 irat alá a tagok, a bizottság egész terjedelmében ren-
 delkezésére fogja bocsátítani a sajtónak.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

— A természetudományok társulat névényitai
 szakközlője e hó 12-én (szerdán) délután 5 órakor az
 egyetemi névényitai intézet termében (múzeum-körút 4.
 sz.) ülést tart a következő tárgyszorral: 1. *Entz*
Géza «A Quarnero plántonjáról» (bemutatásal). 2.
Holtó László «A magyarországi Gasteromyces cse-
 monográfia»; előterjeszté *Magócsy-Dietz* Sándor. 3.
Magócsy-Dietz Sándor «Szeian és Schube névény-
 földrajzi dolgozatának bemutatása». 4. *Peterfi* Márton
 «Újabb adatok hazai lombos moháiról ismeretkezés»;
 előterjeszté *Schallersky* Károly (Jelenléte a «Névény-
 tudományok» egyetében. 6. *Indványi* Huszszik,
Jurányi és *Kálmán* tárgyszorban.

— **Közlésszati hírlak.** Igen hasznos kéziköny-
 vet ad ki a A. Hartleben, bécsi kiadóeg és gyűjtemé-
 nyű vállalatlan a németül tudós és a csillagászati né-
 zérség kérdései iránt érdeklődő közönség kezébe. Az
 érdeji anyagot beürendíten és a tudományos kutatások
 legújabb eredményei alapján rendezé *Krisch* Ágoston,
 kiváló asztromonás. A mű folytatolagosan 20 füzetben
 jelenik meg s 200 illusztrációval tarkítja a világot,
 könnyen érthetően stíluszét. A laikus olvasó
 nagy haszonnal forgathatja majd e tudományos érteki
 könyvet, de a szakember is megbizháló kisegítő segéd-
 eszközt talál lapjain. Egy-egy füzet ára 60 fillér.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— A Szt. István-bazilika orgonája. A Szt. István-
 bazilika építészeti felügyelő bizottság arra a célra, hogy
 a nagy orgona minden tekintetben megfelelő módon
 készüljön el, a székes főváros tanácsának a hozzájárulá-
 sával fölkeré *Bellocius* Imrét, *Sautner* Zsigmondot
 és *Erney* Ferencet mint szakértőket, hogy bíráskod-
 ják működésük közre, *Kauszer* József műpécszt pedig,
 a Szt. István-bazilika művezető-építészét, fölkerék, hogy
 az orgona-ház tervét készítse el. Ez a kiküldött bizot-
 tság ma délután ülést tartott, a melyen a főváros hatá-
 rászé *Seregi* Zoltán tanácsjegyző és *Törék* Gábor
 főpolgárm. képviselte. Az orgona-ház tervét, a mely
 tiszta elaszticitással stílusban van tartva, *Kauszer*
 József bemutatta s ez általános tetszést arazott, mert
 igazi művészet van benne s teljesen alkalmazkodik a
 templom belsejének egészéhez. A mi az orgonát mint
 hangszert illet, a szakértők ma csak annyit határozták
 ki, hogy az orgonát *Sautner* programja szerint kivá-
 nási készíttessék s azt már ma kimondták, hogy az orgo-
 nának 65 registernek kell lennie.

— **A székes főváros közigazgatási bizottsága**
 ma délután ülést tartott. *Márkus* József főpolgármester
 előlétele mellett. A budapesti kir. adófelügyelőség jelen-
 tése szerint január hónapban követeltélül az állampénztárnál
 2.911.719 kor. 31 fillér bevételek és
 fizettek be, a mi a tavaly januárban történt bevételek-
 képest 69.777 kor. 28 fillérrel több. A fővárosi
 adóellenőrzésnél 847.000 kor. folyt be s ez a tavaly
 januárban eredményt 219.192 kor. 49 fillérrel mulja
 felül. Bélyeg- és jogilletékek címén befojtt 1.813.767
 kor. 72 fillér, a mi a tavaly januárban elért eredmény-
 nél 541.695 kor. 38 fillérrel kedvezőbb.

Dr. Schermann Adolf tiszti főorvos jelentette, hogy
 a székes főváros közegészségi állapota január hónapban
 kedvező volt a halálozások száma ugyan némileg
 emelkedett (43-al volt több, mint 1901. december hó-
 napjakban) és a fertőző betegségek is szaporodtak némileg
 (11-el több, mint az előző hónapban volt), ha azonban
 a viszonyokat a tavaly január hónapival hasonlítjuk
 össze, akkor az eredmény sokkal kedvezőbb, mert a
 halálosíték száma 212-vel, a fertőző betegségeké pedig
 106-al kisebb.

A fertőző betegségek közül emelkedett a kanyaró száma
 (55-tel), csökkent a diftériáz (s torokgyík) (25-
 tel), a szamárhurut (9-el), a hasi tifusz (7-el).
 Elve született január hónapban 2030 gyermek, meghalt
 1031 ember s így a születések száma 999-el több, mint
 a halálosítékoké.

A népszám- és magánoktatásában és gyógyító-inté-
 zetekben 9672 főtől betegeket és 11.359 járó beteget
 kezelték, tehát 52-vel többet, mint december hó-
 napjakban.
 A hajléktalanok menedékházában 23.532 férfi, 18.61
 nő, 61 gyermek kapott szállást, tehát összesen 42.805
 ember.
 Ugyanakkor ma betértesztette a tiszti főorvos a székes
 fővárosnak 1901. évi közegészségi állapotáról szóló
 jelentését, a melyből fölmentjük a következőket:
 «A székes főváros közegészségi állapota az
 1901. évben is kedvező volt, azaz fokozatosan javult.
 Mig ugyanis a fővárosi egységese után való időben —
 1874-ben — a halálozás hányada 1000 lakosra számítva
 43.4 volt, ez a hányad az 1900. évben 19.5-re, az
 eljött 1901-iki évben 17.5-re szállott le. Sőt az utóbbi
 két év a fővárosban elhaltak becsimásával (a melyek
 különben a föntebbi viszony-számokban nincsenk be-
 számítva) sem volt a halálozás arány-száma 1900-ánál
 több. A születések száma a halálozásokat 19.605-al
 mulja fölül az 1901. évben; született ugyanis 22.976
 gyermek s meghalt 12.373 fővárosi lakos; míg 1900-ban
 a halálozás száma 13.623 volt; így tehát 1901-ben

1250 halálalással volt kevesebb. De a születések száma
 is csökkent 2625-
 A fertőző betegségek közül csökkent a vörheny-beteg-
 ségek száma, mert 1900. évben 2083 eset fordult elő,
 míg 1901-ben 2017.

A hasi tifusz eseteinek a száma a lefolyt évben jelen-
 tősen csökkent mutatt, a mennyiben csak 253 fordult
 elő, vagyis 52-vel kevesebb, mint 1900. évben. Emel-
 tette még adatait, hogy az 1897. évben 616 tífuszest fordul-
 t elő, 1898-ban 969, az 1899. évben 798, addig az 1900.
 évben (ekkor botlottak le a mesterséges vízvezeték
 szűréskét) 301-re apadt, 1901-ben pedig 258-ra.
 Némi emelkedést mutat a diftériáz és torokgyík, mert
 az 1900. évi 803 esetet meghalad 830 eset merült föl,
 az emelkedés tehát 27; azonban a megbetegedés
 eseteivel szemben a halálozás aránya kedvezőbb, mert
 az 1900. évi 803 megbetegedéssel 140 halálozás történt,
 az 1901. évi 851-est pedig csak 123 halálozás, azaz
 14.81 százalékkal a gyógyító szertem alkalmazása, a kör-
 házak jelentései szerint, teljesen kielégítő volt.

A gyermekgyógyászati elnöki száma nem mutat válto-
 zást, a mennyiben az 1

KIS HIRDETÉSEK

Ezen hirdetés... minden szöveg... közlés... díj... 1000... 2000... 3000... 4000... 5000... 6000... 7000... 8000... 9000... 10000...

TELEFON 706.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levelbelveg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt allo szám közöltetik.

TELEFON 706.

Kis hirdetések

Adogad az Egyetértés számára a közönségi hirdetés... Breuer nővérek... Burger Vilmosné... Nemcsók A... Deutch Julia... Toldi Lajos... Keresek...

Kiadóhivatali üzenet

Tudakozásokról csakis olyan levelekre válaszolunk, melyek... Eladás... Kárpáti borovicska... Keresztény...

Vétel

Fényképezőgépet... Alkalmazást keres... Főbb hivatalnok... Keresztény...

Műkerész

és (házmester) katezolált állást... Oktatás... Nevelőnök... Használt gépek eladása... Lakás és bérlet... A Magyarországi... Keresztény...

Külföldről

Szemüveg... Használt gépek eladása... Lakás és bérlet... A Magyarországi... Keresztény...

Zalogházból

veszek cédulákat. Alkalmi... eladok 13 látszó... Képes árjegyzéket... Grünberger A. Béla... Budapest... Városház-ter. 1. em. 33.

Olecsó pénzkölcsönt

Olcsó pénzkölcsönt... Kávé... Bolák István... Budapest... Rottenbill-ter. 4.

Földbit. to. osoknak

500 frtot... CSIZ... Budapest... Városház-ter. 1. em. 33.

500 frtot

Alapítvány... Budapest... Városház-ter. 1. em. 33.

Alapítvány

Alapítvány... Budapest... Városház-ter. 1. em. 33.

MEINL GYULA... DÖRKÖLT KÁVÉ-KEVERÉKEI... HOGYAZÉRTÖKNEK... BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 1. SZÁM.

3%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek... huzása már február hó 25-én... Főnyeremény 200,000, 100,000 korona... Azonnali játékjog az első részlet lefizetése után.

KÖZVEZNY, CSUZ... Önmasszázáló készülék... FÜREDI L. Budapest, VII. Gvada-utca 24.

ESCH ÉS TÁRSA... POZSONY... BUTOR... Megrendelő-jegy... REMEKIRÓR KÉPES KÖNYVTÁRA... ZICHY MIHÁLY... ELETE ÉS MŰVEI... 90 korona.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara elnökségétől... Pályázat kamarai másodtitkárságra... Teljes Petöfi-kiadás I. koronáért.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK... SANID LABDACOK... Magyar királyi államvasutak... Hirdetmény... ZICHY MIHÁLY... ELETE ÉS MŰVEI... 90 korona.

Legnagyobb budapesti BUTOR-áruház... VARGA MIHÁLY és Társai... Titkos betegségeket... Dr. KAJDACSÝ... Meghívó a Körmöcbányai Takarékpénztárnak... rendes évi közgyűlésére.

Meghívó a Körmöcbányai Takarékpénztárnak... rendes évi közgyűlésére... Napirend: 1. Elnök választása... 2. Igazgatóság jelentése... 3. Felügyelő-bizottság előterjesztése... 4. Határozathozatal a felmentéssel... 5. Ajánlatok alapszabályok értelmében... 6. Vezetőigazgató választása... 7. Tit. igazgatósági tag választása... 8. Három felügyelő-bizottsági tag választása.

REMÉKIRÓR KÉPES KÖNYVTÁRA... ZICHY MIHÁLY... ELETE ÉS MŰVEI... 90 korona.

ZICHY MIHÁLY... ELETE ÉS MŰVEI... 90 korona.

1902. HARMADIK SZERKESZTŐSÉG... SZERKESZTŐSÉG... BUDAPEST, IV. PÁNOVÉLDE... TELEFON SZÁMA 788... MAI SZÁMUNK FŐBB VEZÉREI... MAI SZÁMUNK FŐBB VEZÉREI... MAI SZÁMUNK FŐBB VEZÉREI...